

การพัฒนาตัวชี้วัดที่แสดงผลสัมฤทธิ์การปฏิบัติงานของกรมสอบสวนคดีพิเศษ Development of Key Performance Indicators for Performance Achievement of Department of Special Investigation

วัชรชัย เฉลิมสุขสันต์¹

Watcharat Chalermsooksant

กฤษ จรินทร์โท²

Krit Jarinto

Article History

Received: August 31, 2018

Revised: August 22, 2019

Accepted: September 3, 2019

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงผสม มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาตัวชี้วัดที่แสดงผลสัมฤทธิ์การปฏิบัติงาน และศึกษาระดับความคิดเห็นที่มีต่อตัวชี้วัด ผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงานของกรมสอบสวนคดีพิเศษ เพื่อป้องกัน ปรามปราม และควบคุมอาชญากรรมที่มีผลกระทบร้ายแรงต่อเศรษฐกิจ สังคม ความมั่นคง ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ และอำนวยความสะดวกธรรมชาติให้กับประชาชน ตามพระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษ พ.ศ. 2547 คำถามในงานวิจัย คือ ตัวชี้วัดที่แสดงผลสัมฤทธิ์การปฏิบัติงานของกรมสอบสวนคดีพิเศษควรเป็นอย่างไร ผู้วิจัยสังเคราะห์ประเด็นขึ้นในการพัฒนาตัวชี้วัดด้วยการทบทวนวรรณกรรม และแนวคิดทฤษฎีได้ประเด็นหลักจำนวน 7 ด้าน คือ ตัวชี้วัดด้านระบบปฏิบัติการ ตัวชี้วัดด้านผลลัพธ์การดำเนินการ ตัวชี้วัดด้านการประสานงาน/ร่วมงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ตัวชี้วัดด้านการให้ความสำคัญกับผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ตัวชี้วัดด้านการนำองค์กร ตัวชี้วัดด้านการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาล และตัวชี้วัดด้านบุคลากร จากนั้นสัมภาษณ์เชิงลึกกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก จำนวน 17 คน โดยใช้เทคนิคเดลฟาย ได้ตัวชี้วัด จำนวน 24 ตัวชี้วัด แล้วนำไปทำเป็นแบบสอบถามเก็บรวบรวมความคิดเห็นกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นบุคลากรของหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง สื่อมวลชน เครือข่ายภาคประชาชน และข้าราชการกรมสอบสวนคดีพิเศษ จำนวน 400 คน ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างเห็นว่า ตัวชี้วัดมีความเหมาะสมในระดับมาก ($\bar{X} = 3.54-4.20$) จำนวน 20 ตัวชี้วัด และระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.06-3.29$) จำนวน 4 ตัวชี้วัด

คำสำคัญ: การพัฒนาตัวชี้วัด ผลสัมฤทธิ์การปฏิบัติงาน กรมสอบสวนคดีพิเศษ

¹ นิสิตระดับปริญญาเอก สาขาการจัดการสาธารณะ วิทยาลัยพาณิชยศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

Ph.D. Student, Public Management, Graduate School of Commerce, Burapha University, E-mail: watcharatsci@gmail.com

² วิทยาลัยพาณิชยศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

Graduate School of Commerce, Burapha University, E-mail: krit.dba1@gmail.com

Abstract

This study is a mixed methods research aimed at developing key performance indicators (KPI) for performance achievement of the Department of Special Investigation (DSI). The KPIs focus on the performance to prevent, suppress, and control crimes that have a serious impact on the economy, society, security, international relations, and provide justice to the people. The research question examined the type of KPIs for performance achievement of the DSI. To synthesize key issues in determining key performance indicators, literature review was conducted. Based on the synthesis, seven areas of key issues emerged, i.e., an operating system, work outcomes, coordination/ collaboration with relevant agencies, focus on service recipients and interested parties, corporate leadership, good governance, and human resources. These key issues were then used as a question list in in-depth interviews with 17 key resource persons using Delphi Technique. The in-depth interviews generated 24 KPIs in total. Also, a questionnaire survey was conducted on 400 samples (including those from relevant state agencies, the press, community networks, and DSI officers) who indicated a high level ($\bar{X} = 3.54-4.20$) with 20 KPIs, and a moderate level ($\bar{X} = 3.06-3.29$) with 4 KPIs.

Keywords: *Development Key Performance Indicators, Performance Achievement, Department of Special Investigation*

บทนำ

ปัจจุบันอาชญากรรมทางเศรษฐกิจ สังคม และความมั่นคงที่เกิดขึ้นในประเทศไทยมีความซับซ้อนมากขึ้นและส่งผลกระทบต่อวงกว้าง ครอบคลุมทั้งองค์กรธุรกิจ หน่วยงานภาครัฐ รวมไปถึงประชาชน จากการประชุมของคณะอนุกรรมการปฏิรูปการเพิ่มประสิทธิภาพในการอำนวยความสะดวกเพื่อประชาชน พบว่า สภาพปัญหาของการจัดทำและการใช้ตัวชี้วัดด้านกระบวนการยุติธรรมทางอาญาในปัจจุบัน คือ ปัญหาตัวชี้วัดของแต่ละหน่วยงานไม่สอดคล้องกัน ตัวชี้วัดไม่สะท้อนภารกิจงานของหน่วยงาน ตัวชี้วัดมีการเปลี่ยนแปลงในแต่ละปี ทำให้ไม่สามารถสะท้อนสภาพการพัฒนากิจการในแต่ละปี และตัวชี้วัดที่หน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมกำหนดและใช้อยู่ยังไม่สะท้อนถึงประสิทธิภาพและคุณภาพของกระบวนการยุติธรรมทั้งระบบ (The Reform Commission, 2016) จากผลการวิจัยเรื่องการพัฒนามาตรฐานและตัวชี้วัดด้านการสอบสวนคดีพิเศษ (Srimuangwattana & Sawanyathipat, 2016) พบข้อบกพร่องและข้อผิดพลาดในการสอบสวนคดีพิเศษ

เช่น ผู้ปฏิบัติด้านการสืบสวนสอบสวนยังขาดความรู้รวมทั้งขาดเทคโนโลยีเครื่องมืออุปกรณ์ ความร่วมมือจากบุคคลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องที่สนับสนุนการทำงาน และงานวิจัยได้ให้ข้อเสนอแนะในทางบริหารว่า ควรกำหนดรายละเอียดและเกณฑ์การให้คะแนนของตัวชี้วัดด้านการสอบสวนคดีพิเศษ เพื่อเป็นการประเมินผลการสอบสวนคดีพิเศษในภาพรวมและใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนาองค์กร และผู้วิจัยได้สัมภาษณ์บุคคลสำคัญของกรมสอบสวนคดีพิเศษเกี่ยวกับปัญหาตัวชี้วัดของกรมสอบสวนคดีพิเศษ เพื่อให้เข้าใจความสำคัญของปัญหาของตัวชี้วัดการปฏิบัติงานของกรมสอบสวนคดีพิเศษอย่างแท้จริง สรุปได้ว่า ตัวชี้วัดที่ใช้อยู่เน้นวัดด้านปริมาณมากกว่าด้านคุณภาพ ตัวชี้วัดการดำเนินการสืบสวนสอบสวนคดีพิเศษมีการกำหนดเวลาแล้วเสร็จทำให้ส่งผลต่อคุณภาพในการทำคดีพิเศษ ยังไม่มีตัวชี้วัดเกี่ยวกับระบบคุณภาพของบุคลากร เครื่องมือ และระบบการสืบสวนสอบสวนคดีพิเศษ ที่แสดงให้เห็นถึงประสิทธิภาพในการป้องกัน ปราบปราม รวมทั้งเรื่องการพัฒนาเพิ่มขีดสมรรถนะของบุคลากรในการสืบสวนสอบสวน ตัวชี้วัด

จึงยังไม่สะท้อนผลการดำเนินการที่มุ่งไปสู่เป้าหมายที่แท้จริงของกรมสอบสวนคดีพิเศษรวมทั้งการบรรลุวิสัยทัศน์ขององค์กร ยังไม่มีตัวชี้วัดเกี่ยวกับผลลัพธ์ในการดำเนินคดีว่ามีความคุ้มค่ากับต้นทุนที่ใช้ไปในแต่ละคดีที่ชัดเจนและผลการติดตามทรัพย์สินที่ได้จากการกระทำความผิดมาชดเชยหรือเยียวยาความเสียหายของผู้เสียหายในคดีพิเศษ การกำหนดตัวชี้วัดภารกิจสนับสนุนยังไม่ทำทนายเพียงพอ ยังไม่มีตัวชี้วัดที่แสดงให้เห็นถึงคุณภาพในการให้บริการแก่หน่วยภารกิจหลัก การทำงานร่วมกันหรือสนับสนุนซึ่งกันและกัน รวมทั้งผลลัพธ์ในการสนับสนุนให้การดำเนินการสืบสวนสอบสวนของหน่วยภารกิจหลักดำเนินการไปได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสบความสำเร็จ ตัวชี้วัดเกี่ยวกับการพัฒนาบุคลากรไม่ได้วัดคุณภาพในการพัฒนาบุคลากร รวมทั้งไม่ได้วัดว่าบุคลากรที่ได้รับการพัฒนาความรู้ มีทักษะเพิ่มมากขึ้นและอยู่ในระดับที่คาดหวังในแต่ละตำแหน่งหรือในแต่ละระดับหรือไม่ ตลอดจนยังไม่มีตัวชี้วัดเกี่ยวกับการใช้อุปกรณ์พิเศษและเทคโนโลยีที่ทันสมัยในการสืบสวนสอบสวนคดีพิเศษและการประเมินผลในเรื่องการนำนวัตกรรมไปใช้แล้วทำให้การดำเนินการตามภารกิจหลักเกิดประสิทธิภาพ และประสิทธิผล รวมทั้งเกิดประโยชน์แก่ประชาชน

จากปัญหาและผลที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้บริหารกรมสอบสวนคดีพิเศษดังกล่าว จึงทำให้ผู้วิจัยสนใจศึกษาตัวชี้วัดการสืบสวนสอบสวนคดีพิเศษของกรมสอบสวนคดีพิเศษและของหน่วยงานสืบสวนสอบสวนในต่างประเทศเพื่อพัฒนาตัวชี้วัดแสดงผลสัมฤทธิ์การปฏิบัติงานของกรมสอบสวนคดีพิเศษ โดยมุ่งไปสู่เป้าหมายที่แท้จริงของกรมสอบสวนคดีพิเศษ และเป็นไปตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546 ซึ่งการบริหารราชการและการปฏิบัติหน้าที่ของส่วนราชการต้องใช้วิธีการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดีเพื่อให้การบริหารราชการแผ่นดินเป็นไปเพื่อประโยชน์สุขของประชาชน เกิดผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจของรัฐ มีประสิทธิภาพ เกิดความคุ้มค่า ลดขั้นตอนการปฏิบัติงานและประชาชน ได้รับการอำนวยความสะดวกและได้รับการตอบสนองความต้องการ รวมทั้งมีการประเมินผลการปฏิบัติราชการอย่างสม่ำเสมอ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนาตัวชี้วัดที่แสดงให้เห็นผลสัมฤทธิ์ในการสืบสวนสอบสวนหาข้อเท็จจริงและดำเนินคดีพิเศษของกรมสอบสวนคดีพิเศษ
2. เพื่อศึกษาระดับความคิดเห็นที่มีต่อตัวชี้วัดผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงานของกรมสอบสวนคดีพิเศษ

คำถามการวิจัย

ตัวชี้วัดที่แสดงผลสัมฤทธิ์การปฏิบัติงานของกรมสอบสวนคดีพิเศษควรเป็นอย่างไร

ทบทวนวรรณกรรม

ผู้วิจัยได้ค้นคว้าเอกสารและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังนี้

แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับตัวชี้วัด

ตัวชี้วัดเป็นตัววัดความสำเร็จในการปฏิบัติงานตามเป้าหมายขององค์กร ถ้ากำหนดตัวชี้วัดได้ดี ผลการดำเนินการขององค์กรก็จะออกมาตรงตามวัตถุประสงค์ ขั้นตอนในการจัดทำตัวชี้วัดเริ่มจากการวิเคราะห์ยุทธศาสตร์ แผนงาน โครงการและกิจกรรมขององค์กร ว่าต้องการบรรลุความสำเร็จตามเป้าหมายผลผลิตหรือผลลัพธ์ใด แล้วพิจารณากำหนดตัวชี้วัดที่สามารถบ่งชี้ความสำเร็จตามเป้าหมายเหล่านั้น และถ่ายทอดตัวชี้วัดไปสู่ระดับต่างๆ ภายในหน่วยงานจนถึงระดับบุคคล ตลอดจนวางระบบจัดเก็บและประมวลผลข้อมูล (Kanchanawasi, 2007) สำหรับการพัฒนาตัวชี้วัดเริ่มจากการศึกษาข้อมูล เอกสาร งานวิจัย ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง และทำการคัดเลือกประเด็นที่เกี่ยวข้องกับคุณลักษณะของสิ่งที่จะทำการศึกษามาใช้เป็นองค์ประกอบหรือตัวชี้วัดนำตัวชี้วัด หรือตัวชี้วัดของสิ่งที่จะทำการศึกษา และทำการตรวจสอบคุณภาพตัวชี้วัดเพื่อทำให้เกิดความมั่นใจว่าตัวชี้วัดที่พัฒนาขึ้นจะเป็นตัวชี้วัดที่มีคุณสมบัติที่ดี มีความทันสมัย เหมาะสมในการนำไปใช้ได้ทันตามสถานการณ์ และตรงกับความต้องการหรือจุดประสงค์ในการนำไปใช้ ในกรณีนี้ เทคนิคการพัฒนาตัวชี้วัดมีหลายวิธี ทั้งวิธีเชิงคุณภาพและวิธีเชิงปริมาณ ได้แก่ การสำรวจสังเคราะห์เอกสาร การศึกษาภาคสนาม

การสนทนากลุ่ม การวิพากษ์วิจารณ์ และการตัดสินใจของผู้เชี่ยวชาญ เทคนิคเดลฟาย และการวิเคราะห์องค์ประกอบ (Buason, 2007)

แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์การปฏิบัติงาน

ปัจจัยของการมุ่งผลสัมฤทธิ์การปฏิบัติงานประกอบด้วย 1) การสร้างความเชื่อมั่นและความศรัทธาในองค์กร ทำให้บุคลากรในองค์กรเห็นคุณค่าในตนเองและผู้ร่วมงาน มีความกระตือรือร้นในการทำงานให้บรรลุเป้าหมายสู่ความสำเร็จอย่างยั่งยืน 2) การพัฒนาคุณภาพของบุคลากร บุคลากรมีความมุ่งมั่นในการแสวงหาความรู้ใหม่ๆ ตามสภาวะที่เปลี่ยนแปลงไปเพื่อนำมาใช้ให้เป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติงาน มีการวางแผน กำหนดขั้นตอน และวิธีการทำงานอย่างเป็นระบบที่ชัดเจนจนเกิดความสำเร็จ 3) การปรับเปลี่ยนวิธีคิดและวิธีการทำงาน ซึ่งจะส่งผลต่อความเจริญก้าวหน้าหรือความล้มเหลว ก้าวไร ขาดทุน และภาพลักษณ์ขององค์กร 4) จิตอาสาต่อการปฏิบัติงานจะเกิดขึ้นได้เมื่อบุคลากรในองค์กรมีความตระหนักว่าตนเองเป็นส่วนหนึ่งขององค์กร ปรารถนาเข้าไปช่วยด้วยการสละเวลา และ 5) องค์กรแห่งการเรียนรู้ เน้นการพัฒนาการเรียนรู้ ภาวะผู้นำ และการเรียนรู้ร่วมกันของบุคลากรในองค์กร เพื่อให้เกิดการถ่ายทอดแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ ประสบการณ์ และทักษะร่วมกัน และพัฒนาองค์กรอย่างต่อเนื่องให้ทันต่อสภาวะการเปลี่ยนแปลงและการแข่งขัน (Bamrunangkit, 2012)

แนวทางการจัดทำและใช้ตัวชี้วัดด้านกระบวนการมาตรฐาน เกณฑ์ชี้วัด

หลักการและแนวคิดการตั้งตัวชี้วัดที่จะใช้วัดความสำเร็จในการปฏิบัติงานตามเป้าหมายขององค์กรให้การดำเนินการสืบสวนสอบสวนมีประสิทธิภาพเพิ่มมากขึ้นในการอำนวยความสะดวก ได้แก่

1. การกำหนดตัวชี้วัดที่ดีควรสอดคล้องกับประเด็นที่ต้องการประเมิน เป็นตัวชี้วัดที่สำคัญ และได้รับการยอมรับจากผู้อื่น

2. เกณฑ์คุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ พ.ศ. 2558 Public Sector Management Quality Award (PMQA) ของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนา

ระบบราชการ ได้กำหนดกรอบในการประเมินตนเองและนำผลการประเมินตนเองมาใช้เป็นข้อมูลในการปรับปรุงและพัฒนาส่วนราชการ ประกอบด้วย 7 ประเด็น คือ การนำองค์การ การวางแผนเชิงยุทธศาสตร์ การให้ความสำคัญกับผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย การวัด การวิเคราะห์และการจัดการความรู้ การมุ่งเน้นบุคลากร การมุ่งเน้นระบบปฏิบัติการ และผลลัพธ์การดำเนินการ (Office of the Public Sector Development Commission: OPDC, 2015)

3. หลักการเรื่องความเป็นเลิศของทางยุโรป (The European Foundation for Quality Management, 2013) ข้อกำหนดจะเป็นกรอบที่ช่วยให้องค์กรเปลี่ยนแปลงหลักพื้นฐานความคิดและมีความคิดที่สร้างสรรค์ นำไปสู่การปฏิบัติ ประกอบด้วย 5 ปัจจัย คือ ภาวะผู้นำ กลยุทธ์และนโยบาย บุคลากร พันธมิตร และทรัพยากร กระบวนการ ผลิตภัณฑ์และบริการ และผลลัพธ์ข้อกำหนด โดยแสดงผลลัพธ์ใน 4 ด้าน คือ ด้านลูกค้า ด้านบุคลากร ด้านสังคม และด้านธุรกิจ (Herman, 2017)

4. ตัวชี้วัดในกระบวนการยุติธรรมของหน่วยงานต่างๆ ในต่างประเทศ (Danduran, Kittayarak, & Macphail, 2015) ได้แก่ 1) ตัวชี้วัดกระบวนการยุติธรรมของบริติชโคลัมเบีย มีเป้าหมายการประเมิน 3 ประเด็น คือ ความเป็นธรรม การให้ความคุ้มครองต่อบุคคล และตรวจสอบความเชื่อมั่นของสังคมต่อกระบวนการยุติธรรม และประสิทธิภาพในระยะยาว 2) ตัวชี้วัดกระบวนการยุติธรรมของนิวซีแลนด์ มีเป้าหมายการประเมิน 5 ประเด็น คือ ความสงบเรียบร้อย ความปลอดภัย และความมั่นคงของชาติ ความรับผิดชอบของผู้กระทำผิด และการกลับคืนสู่สังคม ความเชื่อมั่นและความเคารพในกระบวนการยุติธรรม การเข้าถึงความยุติธรรมโดยเท่าเทียมกัน และการดูแลผู้ที่ถูกกระทำหรือผู้ที่ตกเป็นเหยื่อ 3) ตัวชี้วัดในกระบวนการยุติธรรมขององค์การสหประชาชาติ มีเป้าหมายการประเมินประสิทธิภาพ 4 ประเด็น คือ การบรรลุเป้าหมายของงานการมีวิสัยทัศน์ในการปฏิบัติงานร่วมกัน ความโปร่งใส และความรับผิดชอบการปฏิบัติต่อกลุ่มผู้ด้อยโอกาสหรือผู้มีความเสี่ยงต่อการถูกละเมิด และศักยภาพในการปฏิบัติงาน 4) ตัวชี้วัดหลักนิติธรรมขององค์การ

สหประชาชาติ ที่ใช้วัดหน่วยงานตำรวจ มีเป้าหมายการประเมิน 3 ประเด็น คือ ประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน ความเที่ยงตรงเป็นกลาง ความรับผิดชอบและความโปร่งใส และศักยภาพ 5) ตัวชี้วัดของตำรวจสกอตแลนด์ มีเป้าหมายการประเมินประสิทธิภาพ 4 ประเด็น คือ ความพึงพอใจในการให้บริการ ความปลอดภัยของประชาชน ความสามารถในการติดตามการกระทำความผิด และธรรมาภิบาลและประสิทธิผลการปฏิบัติหน้าที่ และ 6) ตัวชี้วัดของตำรวจนิวซีแลนด์ มีเป้าหมายการประเมิน 4 ประเด็น คือ จำนวนอาชญากรรม ความเชื่อมั่นและความไว้วางใจจากสังคม ความพึงพอใจของประชาชนในบริการ ความรู้สึกปลอดภัยและความรับผิดชอบต่อหน้าที่

5. ตัวชี้วัดหลักนิติธรรมของโครงการยุติธรรมโลก (World Justice Project Rule of Law Index) มีเป้าหมายการประเมิน 8 ประเด็น คือ การควบคุมอำนาจรัฐ การปราบปรามการทุจริต การเปิดกว้างให้ตรวจสอบการทำงาน การคุ้มครองสิทธิขั้นพื้นฐาน ระบียบและความปลอดภัย ประสิทธิภาพการบังคับใช้กฎหมาย ความยุติธรรมในคดีแพ่ง และความยุติธรรมในคดีอาญา (World Justice Project, 2015)

6. ตัวชี้วัดของหน่วยงานสืบสวนสอบสวนในต่างประเทศ 1) สำนักสอบสวนกลาง (Federal Bureau of Investigation: FBI) เป็นหน่วยงานของสหรัฐอเมริกา สังกัดกระทรวงยุติธรรม ในแผนกลยุทธ์ปีงบประมาณ พ.ศ. 2557-2561 กระทรวงยุติธรรมสหรัฐอเมริกาได้กำหนดตัวชี้วัดของสำนักสอบสวนกลาง (FBI) ตามเป้าประสงค์เชิงกลยุทธ์ของกระทรวงยุติธรรม (The United States Department of Justice, 2014) เช่น ตัวชี้วัดจำนวนที่เพิ่มขึ้นของการต่อต้านการก่อการร้าย ร้อยละการต่อต้านการจารกรรมที่เป็นการเริ่มดำเนินการด้วยสำนักสอบสวนกลาง จำนวนของการกำจัดพวกมิจฉาชีพ/อาชญากร จำนวนขององค์กรอาชญากรรมที่เกี่ยวข้องกับการกระทำผิดเกี่ยวกับการเงิน และจำนวนขององค์กรอาชญากรรมที่เกี่ยวข้องกับอาชญากรรมเสื่อนอกที่ถูกกำจัด เป็นต้น 2) หน่วยสอบสวนพิเศษ (Special Investigating Unit: SIU) สาธารณรัฐแอฟริกาได้จัดตั้งขึ้นเพื่อเป็นเครื่องมือในการตรวจสอบภาครัฐ ปกป้องผลประโยชน์ของสาธารณะและเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ

ในการสืบสวนสอบสวน ได้กำหนดตัวชี้วัด (Special Investigating Unit, 2014) เช่น ชีตความสามารถในการติดตามทรัพย์สินกลับคืนมา จำนวนทรัพย์สินที่ติดตามได้กลับคืนมาแล้ว จำนวนของการดำเนินการทางแพ่งในศาล หรือศาลพิเศษ เป็นต้น และ 3) ตำรวจสหพันธ์ออสเตรเลีย (Australian Federal Police: AFP) เป็นหน่วยงานที่มีหน้าที่รับผิดชอบในการบังคับใช้กฎหมายในเขตพื้นที่รับผิดชอบ ช่วยเหลือหรือประสานงานกับหน่วยงานบังคับใช้กฎหมายอื่นทั้งในออสเตรเลียและต่างประเทศ โดยแผนการดำเนินการในปี พ.ศ. 2558-2562 มีการประเมินผลภายในองค์กรผ่านตัวชี้วัด (Australian Federal Police, 2015) เช่น ระดับความพึงพอใจของผู้ใช้บริการ/ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ระดับของการได้รับความเชื่อมั่นจากสังคมในผลงานการบังคับใช้กฎหมายและความมั่นคง การยึดอายัดทรัพย์สิน และเป้าหมายเพิ่มมากขึ้น และการเพิ่มหรือทำให้ตระหนักถึงความปลอดภัยและความมั่นคงในอาชญากรรมทางเทคโนโลยีสารสนเทศ เป็นต้น

ยุทธศาสตร์ของกรมสอบสวนคดีพิเศษ

กรมสอบสวนคดีพิเศษ (Department of Special Investigation: DSI) สังกัดกระทรวงยุติธรรม จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. 2545 รับผิดชอบภารกิจเกี่ยวกับการป้องกันปราบปรามและควบคุมคดีอาญาบางประเภทหรือคดีพิเศษที่มีผลกระทบต่อเศรษฐกิจ สังคม ความมั่นคงและความปลอดภัย โดยให้พนักงานสอบสวนคดีพิเศษและเจ้าหน้าที่คดีพิเศษเป็นกลไกในการปฏิบัติ ดำเนินการการสืบสวนสอบสวนคดีความผิดทางอาญาตามพระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษ พ.ศ. 2547 คดีพิเศษจะต้องเป็นคดีความผิดอาญาที่มีความซับซ้อน จำเป็นต้องใช้ วิธีการสืบสวนสอบสวนและรวบรวมพยานหลักฐานเป็นพิเศษ เป็นคดีความผิดทางอาญาที่มีหรืออาจมีผลกระทบต่อความสงบเรียบร้อยและศีลธรรมอันดีของประชาชน ความมั่นคงของประเทศ ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศหรือระบบเศรษฐกิจหรือการคลังของประเทศ เป็นคดีความผิดทางอาญาที่มีลักษณะเป็นการกระทำความผิดข้ามชาติที่สำคัญหรือเป็นการกระทำขององค์กรอาชญากรรม เป็นคดีความผิดทางอาญาที่มีผู้ทรงอิทธิพล

ที่สำคัญเป็นตัวการ ผู้ใช้หรือผู้สนับสนุน เป็นคติความผิดทางอาญาที่มีพนักงานฝ่ายปกครอง หรือตำรวจชั้นผู้ใหญ่ ซึ่งมีใช้พนักงานสอบสวนคดีพิเศษ หรือเจ้าหน้าที่คดีพิเศษ เป็นผู้ต้องสงสัย เมื่อมีหลักฐานตามสมควรว่าน่าจะได้กระทำความผิดอาญา หรือเป็นผู้ถูกกล่าวหาหรือผู้ต้องหา ต้องใช้วิธีการสืบสวนสอบสวนและรวบรวมพยานหลักฐานเป็นพิเศษ และมีลักษณะตามประกาศ กคพ. (ฉบับที่ 7) พ.ศ. 2562 เรื่องกำหนดรายละเอียดลักษณะของการกระทำความผิดที่เป็นคดีพิเศษ ตามมาตรา 21 วรรคหนึ่ง (1) แห่งพระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษ พ.ศ. 2547 (Royal Thai Government Gazette, 2017)

ยุทธศาสตร์กรมสอบสวนคดีพิเศษ ระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2560-2579) (Department of Special Investigation, 2018) ประกอบด้วย 1) วิสัยทัศน์: กรมสอบสวนคดีพิเศษเป็นองค์กรที่มีความเป็นเลิศด้านการป้องกันปราบปราม สืบสวน สอบสวนคดีพิเศษ และได้รับความเชื่อมั่นในการบังคับใช้กฎหมายด้วยความเป็นธรรม เพื่อเสริมสร้างความมั่นคง มั่งคั่ง และความยั่งยืนของประเทศ และ 2) พันธกิจ: ป้องกันปราบปราม สืบสวน สอบสวน และดำเนินคดีพิเศษอย่างมีประสิทธิภาพด้วยความเป็นธรรม เชื่อมโยงกับยุทธศาสตร์กระทรวงยุติธรรม ระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2560-2579) ซึ่งเชื่อมโยงกับยุทธศาสตร์ที่ 1 และยุทธศาสตร์ที่ 6 ของยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี โดย ยุทธศาสตร์ที่ 1 คือ ยุทธศาสตร์ด้านความมั่นคง มีวัตถุประสงค์ คือ ป้องกัน ปราบปราม และสืบสวนสอบสวนอาชญากรรมพิเศษเพื่อลดความเสียหายที่จะเกิดต่อระบบเศรษฐกิจ สังคม และความมั่นคงของประเทศ เป้าประสงค์ 1) การป้องกันปราบปราม สืบสวนสอบสวนคดีพิเศษมีประสิทธิภาพ และมีประสิทธิผล 2) สาธารณชนมีความเชื่อมั่นต่อกรมสอบสวนคดีพิเศษ ส่วนยุทธศาสตร์ที่ 6 คือ ยุทธศาสตร์ด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ มีวัตถุประสงค์ คือ พัฒนาการบริหารจัดการองค์การโดยยึดหลักธรรมาภิบาล เป้าประสงค์ 1) มีกลไกในการบริหารจัดการองค์กรที่มีประสิทธิภาพ 2) บุคลากรกรมสอบสวนคดีพิเศษได้รับการพัฒนาให้มีสมรรถนะสูง มีคุณธรรม จริยธรรมและมีประสิทธิภาพในการปฏิบัติหน้าที่ที่มีความผูกพันในการปฏิบัติหน้าที่อย่างยั่งยืน

ผู้วิจัยเห็นว่า กรมสอบสวนคดีพิเศษเป็นหน่วยงานที่ทำหน้าที่การป้องกัน ปราบปราม และสืบสวนสอบสวนคดีพิเศษ ดังนั้น การประเมินผลการปฏิบัติงานจำเป็นต้องใช้ตัวชี้วัดที่สะท้อนถึงประสิทธิภาพ คุณภาพ และสภาพการทำงาน รวมถึงผลสัมฤทธิ์การปฏิบัติงานที่มีการพัฒนาในแต่ละปี สามารถสร้างและเพิ่มระดับความเชื่อมั่น ความศรัทธาแก่ประชาชนและบุคลากรในองค์กร ระดับความรู้ความสามารถในการสืบสวนสอบสวนคดีพิเศษของบุคลากรภายในองค์กร ความมุ่งมั่นในการแสวงหาความรู้ใหม่ๆ มีการเรียนรู้ร่วมกันของบุคลากรในองค์กรเพื่อให้เกิดการถ่ายทอดแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ ประสบการณ์ และทักษะร่วมกัน ที่เป็นประโยชน์ในการปฏิบัติงาน มีการวางแผน กำหนดขั้นตอน และวิธีการทำงานที่เป็นระบบมีมาตรฐาน ที่จะทำให้เห็นว่าการปฏิบัติงานช่วยลดผลกระทบและความเสียหายที่เกิดจากอาชญากรรมที่มีลักษณะเป็นคดีพิเศษ ซึ่งในการพัฒนาตัวชี้วัดที่แสดงผลสัมฤทธิ์การปฏิบัติงานของกรมสอบสวนคดีพิเศษนั้น การคัดเลือกประเด็นที่เกี่ยวข้องมาใช้เป็นตัวชี้วัดในการกำหนดตัวชี้วัดเป็นสิ่งสำคัญ เพื่อทำให้เกิดความมั่นใจว่าตัวชี้วัดที่พัฒนาขึ้นจะเป็นตัวชี้วัดที่มีคุณสมบัติที่ดี ตรงกับความต้องการหรือจุดประสงค์ในการนำไปใช้

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

Calam (2017) ศึกษาวิสัยทัศน์สำหรับปี ค.ศ. 2025 ของระบบตำรวจ (Policing-a Vision for 2025) โดยพบ 6 ประเด็นที่เจ้าหน้าที่ตำรวจต้องทำการเปลี่ยนแปลง ได้แก่ 1) ทบทวนทักษะของผู้ปฏิบัติงานเพื่อตอบสนองต่อความท้าทายในศตวรรษที่ 21 และความรู้ของบุคลากรที่จะต้องพัฒนาและปรับปรุง 2) หัวใจหลักขององค์กร คือ การวิเคราะห์ข้อมูลที่องค์กรได้รับ แล้วนำข้อมูลจากการปฏิบัติหน้าที่ในแต่ละวันไปใช้ในการตัดสินใจและการจัดสรรทรัพยากร โดยจะช่วยให้การทำงานบรรลุผลสำเร็จได้มากขึ้น 3) ผสมผสานเทคโนโลยีให้บรรลุผลสำเร็จสูงสุด โดยนำเทคโนโลยีมาให้ผู้ปฏิบัติงานใช้ตัดสินใจเกี่ยวกับการทำตามกฎหมายและช่วยในการเก็บรวบรวมพยานหลักฐาน 4) จัดทำกระบวนการและโครงสร้างให้เหมาะสมที่สุด เลือกใช้วิธีการทำงานที่ใช้ทรัพยากร

น้อยลง มีวิธีการปฏิบัติงานที่ชัดเจน และมีธรรมาภิบาล ในการบังคับบัญชา 5) ทำงานร่วมกับหน่วยงานอื่นๆ เพื่อให้เกิดผลลัพธ์ที่ดีที่สุดแก่ประชาชน โดยความสำเร็จ ในการทำงานร่วมกันจำเป็นต้องมีการแลกเปลี่ยน วัตถุประสงค์ระหว่างกัน และมีการตกลงในการใช้ ข้อมูลร่วมกัน และ 6) ปรับปรุงผลงานให้ดีขึ้นเพื่อได้รับความเชื่อมั่นจากสาธารณชนมากยิ่งขึ้น ไม่เพียงแต่พัฒนา ความเชื่อมั่น (confidence) แต่ให้เกิดความไว้วางใจ (trust) ซึ่งการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่จะทำให้ยาก หากประชาชนไม่ไว้วางใจ

Srimuangwattana and Sawanyathipat (2016) วิจัยเรื่อง การพัฒนามาตรฐานและตัวชี้วัดด้านการ สอบสวนคดีพิเศษ และได้ให้ข้อเสนอแนะในทางบริหาร ได้แก่ กรมสอบสวนคดีพิเศษควรจัดทำมาตรฐานการ ปฏิบัติงานด้านการสอบสวนคดีพิเศษเพื่อใช้เป็นแนวทาง ในการปฏิบัติงานให้ชัดเจน เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ และสนธิสัญญาที่สอดคล้องกับมาตรฐาน องค์การสหประชาชาติว่าด้วยกระบวนการยุติธรรมทาง อาญา ซึ่งจะทำให้สาธารณชนเกิดความเชื่อมั่น พัฒนา ศักยภาพ คุณธรรม และจริยธรรมของบุคลากร พัฒนา เครื่องมือและเทคโนโลยีในการทำงาน รวมทั้งพัฒนา ความร่วมมือกับหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม และ ทุกภาคส่วนทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ

Sanlee (2013) วิจัยเรื่อง สมรรถนะตาม ตำแหน่งงานกับประสิทธิผลในการปฏิบัติงานของ เจ้าหน้าที่คดีพิเศษและพนักงานสอบสวนคดีพิเศษ กรมสอบสวนคดีพิเศษ โดยผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะว่า กรมสอบสวนคดีพิเศษควรนำเครื่องมือพิเศษ และอำนาจ พิเศษตามกฎหมายมาใช้ในการปฏิบัติงาน รวมทั้งการพัฒนาหลักสูตรการฝึกอบรม ทั้งนี้ การกำหนดตัวชี้วัด สำหรับใช้ในการประเมินผลการปฏิบัติงานต้องคำนึงถึง ความยากง่ายของคดีแต่ละประเภท และนำสมรรถนะ ตามตำแหน่งงานมาใช้ด้วยเพื่อให้เกิดความเป็นธรรม และ ขวัญกำลังใจแก่ผู้ปฏิบัติงานอย่างแท้จริง

จากการทบทวนวรรณกรรมเกี่ยวกับเกณฑ์คุณภาพ การบริหารจัดการภาครัฐ ข้อกำหนดที่เป็นตัวนำไปสู่ ผลลัพธ์ความเป็นเลิศของทางยุโรป ตัวชี้วัดในกระบวนการ ยุติธรรมของหน่วยงานต่างๆ ในต่างประเทศ และตัวชี้วัด หลักนิติธรรมของโครงการยุติธรรมโลก ผู้วิจัยสามารถ

สังเคราะห์ประเด็นชี้้นำในการกำหนดตัวชี้วัดในการแสดง ผลสัมฤทธิ์การปฏิบัติงานของกรมสอบสวนคดีพิเศษ โดยประกอบด้วย 7 ประเด็น ได้แก่ ด้านการนำองค์กร ด้านผลลัพธ์การดำเนินการ ด้านบุคลากร ด้านระบบ ปฏิบัติการ ด้านการให้ความสำคัญกับผู้รับบริการและ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ด้านการบริหารจัดการตามหลัก ธรรมาภิบาล และด้านการประสานงาน/ร่วมงานกับ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และจากการทบทวนวรรณกรรม เกี่ยวกับเทคนิคการพัฒนาตัวชี้วัด ผู้วิจัยได้เลือกใช้ เทคนิคเดลฟายสำหรับการพัฒนาตัวชี้วัดแสดง ผลสัมฤทธิ์การปฏิบัติงานของกรมสอบสวนคดีพิเศษ

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงผสม (mixed method research) ระหว่างการวิจัยเชิงคุณภาพ (qualitative research) ร่วมกับการวิจัยเชิงปริมาณ (quantitative research) โดยมีรายละเอียดดังนี้

การวิจัยเชิงคุณภาพ ผลจากการทบทวนวรรณกรรม และแนวคิดทฤษฎี ผู้วิจัยได้สังเคราะห์ประเด็นชี้้นำใน การกำหนดตัวชี้วัดที่แสดงผลสัมฤทธิ์การปฏิบัติงานของ กรมสอบสวนคดีพิเศษ ประกอบด้วย 7 ประเด็น ได้แก่ ด้านการนำองค์กร ด้านผลลัพธ์การดำเนินการ ด้าน บุคลากร ด้านระบบปฏิบัติการ ด้านการให้ความสำคัญกับ ผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ด้านการบริหารจัดการ ตามหลักธรรมาภิบาล และด้านการประสานงาน/ร่วมงาน กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยผู้วิจัยนำประเด็นข้างต้น ไปใช้ในการสัมภาษณ์กลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก จำนวน 17 คน ประกอบด้วยผู้บริหารกระทรวงยุติธรรม จำนวน 1 คน ผู้บริหารกรมสอบสวนคดีพิเศษ จำนวน 14 คน ผู้เชี่ยวชาญ ของสำนักงานกิจการยุติธรรม จำนวน 1 คน และที่ปรึกษา สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ จำนวน 1 คน โดยใช้เทคนิคเดลฟาย จำนวน 3 ครั้ง ได้แก่

ครั้งที่ 1 ใช้แบบสัมภาษณ์เชิงลึก เพื่อพัฒนาเป็น ตัวชี้วัดที่แสดงผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงานของ กรมสอบสวนคดีพิเศษ เพื่อนำไปใช้เป็นข้อมูลในการสร้าง เครื่องมือในการเก็บข้อมูล

ครั้งที่ 2 ใช้แบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า เป็น 5 ระดับ โดยคัดเลือกจากคำตอบที่ผู้ให้สัมภาษณ์จาก ครั้งที่ 1 เห็นตรงกันร้อยละ 60 ขึ้นไป (Flanders, 1989)

แล้วนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ โดยคำนวณหาค่ามัธยฐาน (median) ค่าฐานนิยม (mode) และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ (interquartile range)

ครั้งที่ 3 นำแบบสัมภาษณ์ที่มีข้อมูลเหมือนกับครั้งที่ 2 ไปให้กลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักกลุ่มเดิมพิจารณา ทบทวนคำตอบอีกครั้ง แล้วนำข้อมูลมาวิเคราะห์ โดยคำนวณหาค่ามัธยฐาน ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ ค่าฐานนิยม และค่าความแตกต่างระหว่างค่ามัธยฐานกับค่าฐานนิยม (Poonpatchewin, 2010)

เกณฑ์การตัดสินค่ามัธยฐาน ต้องมีค่า 3.50 ขึ้นไป (Best, 1970) ซึ่งจะแสดงให้เห็นว่า ตัวชี้วัดนั้นมีความเหมาะสมและมีโอกาสที่จะเป็นไปได้มาก ใช้เป็นตัวชี้วัดเกณฑ์การตัดสินค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ ต้องมีค่าน้อยกว่าหรือเท่ากับ 1.50 ซึ่งแสดงถึงความคิดเห็นของผู้ให้ข้อมูลหลักที่มีต่อตัวชี้วัดว่ามีความสอดคล้องกัน หรือได้รับฉันทามติ และค่าความแตกต่างระหว่างค่ามัธยฐานกับค่าฐานนิยมต้องมีค่าตั้งแต่ 0.00 ถึง 1.00 จึงจะถือว่าความคิดเห็นของผู้ให้ข้อมูลหลักที่มีต่อตัวชี้วัดมีความสอดคล้องกัน (Glass & Hopkins, 1984) จากนั้นผู้วิจัยได้วิเคราะห์และสรุปผลตัวชี้วัดที่ได้รับฉันทามติ และนำไปใช้เป็นข้อมูลสำหรับการสร้างแบบสอบถามในการวิจัยเชิงปริมาณต่อไป

การวิจัยเชิงปริมาณ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ ได้แก่ กลุ่มตัวอย่างซึ่งมีความเกี่ยวข้องและมีส่วนได้ส่วนเสียกับการสืบสวนสอบสวน และการดำเนินงานของกรมสอบสวนคดีพิเศษ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2559 ณ วันที่ 14 ตุลาคม 2559 ซึ่งทราบจำนวนที่แน่นอน ได้แก่ หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง จำนวน 205 คน สื่อมวลชน สายสังคม การเมือง อาชญากรรม และสังคม จำนวน 27 คน เครือข่ายภาคประชาชน จำนวน 6,117 คน และข้าราชการภายในกรมสอบสวนคดีพิเศษผู้ปฏิบัติงานด้านการสอบสวนคดีพิเศษ จำนวน 881 คน รวมทั้งสิ้น 7,230 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรของ Yamane ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 และมีความคลาดเคลื่อน ร้อยละ 5 (Yamane, 1973) ได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ต้องสุ่ม คือ 379 ตัวอย่าง เพื่อความเหมาะสมผู้วิจัยจะใช้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 400 ตัวอย่าง ทำการสุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอนดังต่อไปนี้

ขั้นตอนที่ 1 สุ่มตัวอย่างแบบแบ่งเป็นชั้นภูมิตามสัดส่วนและทำการสุ่มตัวอย่างแบบเป็นระบบ ตามประเภทและลักษณะของประชากรแต่ละกลุ่ม จากนั้นทำการสุ่มตัวอย่างแบบอย่างง่ายและแบบเจาะจง ได้สัดส่วนของกลุ่มตัวอย่างดังนี้คือ 1) หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง จำนวน 11 ตัวอย่าง 2) สื่อมวลชน จำนวน 2 ตัวอย่าง 3) เครือข่ายภาคประชาชน จำนวน 338 ชุด และ 4) ข้าราชการภายในกรมสอบสวนคดีพิเศษ ผู้ปฏิบัติงานด้านการสอบสวนคดีพิเศษ จำนวน 49 ตัวอย่าง รวมทั้งสิ้น 400 ตัวอย่าง

ขั้นตอนที่ 2 นำผลการวิจัยเชิงคุณภาพมาสร้างแบบสอบถามใช้มาตรวัดแบบไลเคิร์ต ประกอบด้วยปัจจัยส่วนบุคคล และความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมของตัวชี้วัดที่ได้จากการวิจัยเชิงคุณภาพในการนำไปใช้แสดงผลสัมฤทธิ์การปฏิบัติงานของกรมสอบสวนคดีพิเศษ เกณฑ์คะแนนความเหมาะสมแบ่งเป็น 5 ระดับ คือมากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด ประกอบด้วย 7 ข้อคำถามหลัก ได้แก่ 1) ตัวชี้วัดด้านระบบปฏิบัติการ จำนวน 1 ตัวชี้วัด 2) ตัวชี้วัดด้านผลลัพธ์การดำเนินการ จำนวน 4 ตัวชี้วัด 3) ตัวชี้วัดด้านการประสานงาน/ร่วมงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จำนวน 2 ตัวชี้วัด 4) ตัวชี้วัดด้านการให้ความสำคัญกับผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย จำนวน 2 ตัวชี้วัด 5) ตัวชี้วัดด้านการนำองค์กร จำนวน 1 ตัวชี้วัด 6) ตัวชี้วัดด้านการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาล จำนวน 10 ตัวชี้วัด และ 7) ตัวชี้วัดด้านด้านบุคลากร จำนวน 4 ตัวชี้วัด ผู้วิจัยตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของแบบสอบถามโดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน คำนวณหาดัชนีความสอดคล้องระหว่างแบบสอบถามและวัตถุประสงค์ในการวิจัยโดยแบบสอบถามมีค่า IOC (Index of Item Objective Congruence) สูงกว่า 0.5 ทุกข้อ (Rovinelli & Hambleton, 1977) และทดสอบความเชื่อมั่น (try-out) ของแบบสอบถาม โดยใช้เก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 ชุด แล้วนำไปคำนวณค่าสัมประสิทธิ์ความเที่ยงของครอนบาค (cronbach alpha coefficient) พบว่า มีค่าสัมประสิทธิ์ความเที่ยงสูงกว่า 0.7 ซึ่งหมายความว่า แบบสอบถามมีความเที่ยงตรงน่าเชื่อถือ (Vanichbancha, 2014)

ขั้นตอนที่ 3 นำแบบสอบถามไปเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่สุ่มตัวอย่างได้ตามขั้นตอนที่ 1 เกี่ยวกับความคิดเห็นที่มีต่อตัวชี้วัดที่แสดงผลสัมฤทธิ์การปฏิบัติงานของกรมสอบสวนคดีพิเศษ โดยเฉพาะอย่างยิ่งความเหมาะสมของแต่ละตัวชี้วัดในการนำไปใช้ในการประเมินผลการปฏิบัติงานของกรมสอบสวนคดีพิเศษ โดยใช้เกณฑ์การวัดระดับความเห็นด้วยกับตัวชี้วัดดังนี้ คือ ค่าเฉลี่ย 4.51-5.00 อยู่ในเกณฑ์เหมาะสมมากที่สุด ค่าเฉลี่ย 3.51-4.50 อยู่ในเกณฑ์เหมาะสมมาก ค่าเฉลี่ย 2.51-3.50 อยู่ในเกณฑ์เหมาะสมปานกลาง ค่าเฉลี่ย 1.51-2.50 อยู่ในเกณฑ์เหมาะสมน้อย และค่าเฉลี่ย 1.00-1.50 อยู่ในเกณฑ์เหมาะสมน้อยที่สุด

ขั้นตอนที่ 4 ประมวลผลข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการวิจัย โดยใช้ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ทั้งนี้ ผู้วิจัยแจกแจงปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถามในรูปของสถิติเชิงพรรณนา คือ ค่าความถี่ และค่าร้อยละ และวิเคราะห์ความเห็นด้วยกับตัวชี้วัดที่แสดงผลสัมฤทธิ์การปฏิบัติงานของกรมสอบสวนคดีพิเศษ โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา คือ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสรุปผล

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยเชิงคุณภาพ พบว่า ความคิดเห็นของผู้ให้ข้อมูลหลักครั้งที่ 2 และครั้งที่ 3 เห็นว่าตัวชี้วัดที่มีความเหมาะสมในการนำไปใช้ประเมินผลสัมฤทธิ์การปฏิบัติงานของกรมสอบสวนคดีพิเศษ และได้รับฉันทามติเป็นตัวชี้วัดเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ จำนวน 24 ตัวชี้วัด ได้แก่ ตัวชี้วัดด้านระบบปฏิบัติการ จำนวน 1 ตัว ตัวชี้วัดด้านผลลัพธ์การดำเนินการ จำนวน 4 ตัว ตัวชี้วัดด้านการ

ประสานงาน/ร่วมงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จำนวน 2 ตัว ตัวชี้วัดด้านการให้ความสำคัญกับผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย จำนวน 2 ตัว ตัวชี้วัดด้านการนำองค์กร จำนวน 1 ตัว ตัวชี้วัดด้านการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาล จำนวน 10 ตัว และตัวชี้วัดด้านบุคลากร จำนวน 4 ตัว โดยผู้วิจัยนำตัวชี้วัดใหม่ที่ได้จากการวิจัยเชิงคุณภาพไปจัดทำการวิจัยเชิงปริมาณ ด้วยการทำแบบสอบถามเพื่อรวบรวมผลความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมของตัวชี้วัดจากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 400 ตัวอย่าง และพบว่าความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อตัวชี้วัดที่ได้รับฉันทามติจากกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก จำนวน 24 ตัวชี้วัด อยู่ในระดับมาก จำนวน 20 ตัวชี้วัด และระดับปานกลาง จำนวน 4 ตัวชี้วัด โดยตัวชี้วัดในระดับมากที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ ตัวชี้วัดด้านการนำองค์กร และด้านการให้ความสำคัญกับผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย คือ ร้อยละของสาธารณสุขที่มีความเชื่อมั่นต่อกรมสอบสวนคดีพิเศษ ($\bar{X} = 4.20$) รองลงมา ได้แก่ ตัวชี้วัดด้านบุคลากร ร้อยละของบุคลากรที่ได้รับการพัฒนาองค์ความรู้/สมรรถนะด้านสืบสวนสอบสวนตามเป้าหมายที่กำหนด ($\bar{X} = 4.14$) ร้อยละของการพัฒนาองค์ความรู้ของบุคลากรที่ตรงกับความต้องการของบุคลากร ($\bar{X} = 4.13$) และร้อยละของบุคลากรมีการนำความรู้ที่ได้จากการฝึกอบรมไปใช้ในการพัฒนาการสืบสวนสอบสวนคดีพิเศษ ($\bar{X} = 4.12$) ทั้งนี้ ตัวชี้วัดที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ ตัวชี้วัดด้านการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาล คือ จำนวนครั้งของการจัดกิจกรรมเพื่อให้เกิดความโปร่งใสและซื่อสัตย์สุจริตเพิ่มมากขึ้นในกรมสอบสวนคดีพิเศษ ($\bar{X} = 3.06$) ผลการวิจัยเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ ปรากฏตามตารางที่ 1 ดังนี้

ตารางที่ 1 แสดงผลการวิจัยเชิงคุณภาพ (median, (Q3-Q1), (mode-median)) และผลการวิจัยเชิงปริมาณ

ตัวชี้วัด	ผลการวิจัยเชิงคุณภาพ	ผลการวิจัยเชิงปริมาณ		
		$\bar{x}$	SD	ระดับความเห็น
ด้านระบบปฏิบัติการ				
1. ระดับความสำเร็จในการพัฒนามาตรฐานการสอบสวนคดีพิเศษ	(4,1,0) สอดคล้อง	3.81	0.70	มาก
ด้านผลลัพธ์การดำเนินการ				
2. ระดับความสำเร็จในการทำงานร่วมกัน หรือสนับสนุนซึ่งกันและกันระหว่างหน่วยงานหลักและหน่วยสนับสนุนในการสืบสวนสอบสวนคดีพิเศษ	(4,1,1) สอดคล้อง	3.84	0.72	มาก
3. มูลค่าทรัพย์สินและผลประโยชน์ที่สามารถปกป้องเรียกคืนให้แก่รัฐ/ประชาชน/เอกชน	(4,1,0) สอดคล้อง	3.28	0.90	ปานกลาง
4. ระดับความสำเร็จในการพัฒนาเทคโนโลยี/เครื่องมือที่สนับสนุนการป้องกันการกระทำความผิดที่มีลักษณะคดีพิเศษ	(4,1,0) สอดคล้อง	3.54	0.83	มาก
5. ร้อยละความผูกพันของบุคลากรที่มีต่อกรมสอบสวนคดีพิเศษ	(4,1,0) สอดคล้อง	3.97	0.85	มาก
ด้านการนำองค์กร				
6. ร้อยละของสาธารณชนที่มีความเชื่อมั่นต่อกรมสอบสวนคดีพิเศษ	(4,1,0) สอดคล้อง	4.20	0.75	มาก
ด้านการประสานงาน/ร่วมงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง				
7. ความสำเร็จในการแลกเปลี่ยนข้อมูลกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการสืบสวนสอบสวนคดีพิเศษ	(4,1,0) สอดคล้อง	3.89	0.73	มาก
8. ความสำเร็จในการประสานงาน/ร่วมงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและดำเนินการได้เสร็จสิ้นตามกำหนดเวลาที่กำหนดไว้	(4,1,0) สอดคล้อง	3.90	0.72	มาก
ด้านการให้ความสำคัญกับผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย				
9. ร้อยละของสาธารณชนที่มีความเชื่อมั่นต่อกรมสอบสวนคดีพิเศษ	(4,1,0) สอดคล้อง	4.17	0.75	มาก
10. ระดับความเชื่อมั่นของผู้เสียหายที่มีต่อกระบวนการสืบสวนสอบสวนและคณะพนักงานสอบสวนคดีพิเศษ	(4,1,0) สอดคล้อง	4.12	0.74	มาก
ด้านการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาล				
11. ร้อยละของประชาชน/ผู้รับบริการ/ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเห็นว่า กรมสอบสวนคดีพิเศษมีช่องทางที่สะดวกในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารของหน่วยงาน	(4,1,0) สอดคล้อง	4.09	0.70	มาก

ตารางที่ 1 แสดงผลการวิจัยเชิงคุณภาพ (median, (Q3-Q1), (mode-median)) และผลการวิจัยเชิงปริมาณ (ต่อ)

ตัวชี้วัด	ผลการวิจัยเชิงคุณภาพ	ผลการวิจัยเชิงปริมาณ		
		$\bar{x}$	SD	ระดับความเห็น
12. จำนวนเรื่องที่ถูกลากรของกรมสอบสวนคดีพิเศษ ถูกร้องเรียนเรื่องผลประโยชน์ทับซ้อน	(4,1,0) สอดคล้อง	3.97	0.91	มาก
13. ร้อยละของประชาชนที่มาใช้บริการเห็นว่า กรมสอบสวนคดีพิเศษมีการนำเทคโนโลยีสารสนเทศ มาใช้เพื่อลดขั้นตอนในการปฏิบัติงาน	(4,1,0) สอดคล้อง	4.11	0.77	มาก
14. ร้อยละของบุคลากรที่เห็นว่าผู้บริหาร/ผู้บังคับบัญชา พิจารณาความดีความชอบโดยยึดหลักความสามารถ และเป็นธรรม	(4,1,0) สอดคล้อง	3.91	0.85	มาก
15. ร้อยละของบุคลากรที่เห็นว่ากรมสอบสวนคดีพิเศษ มีระบบการตรวจสอบภายในที่เข้มแข็งและ มีประสิทธิภาพสูง	(4,1,0) สอดคล้อง	3.29	0.90	ปานกลาง
16. ร้อยละของประชาชนที่เห็นว่ากรมสอบสวนคดีพิเศษ เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมรับรู้การทำงาน	(4,1,0) สอดคล้อง	3.96	0.83	มาก
17. ร้อยละของประชาชนที่รับรู้ถึงการกำหนดรายละเอียด เรื่องที่ต้องเปิดเผยข้อมูลข่าวสารของกรมสอบสวนคดี พิเศษ	(4,1,0) สอดคล้อง	3.98	0.79	มาก
18. ร้อยละของผลการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่บรรลุผล ตามเป้าหมายที่กำหนด	(4,1,0) สอดคล้อง	4.09	0.75	มาก
19. ร้อยละของเจ้าหน้าที่ที่เห็นว่ากรมสอบสวนคดีพิเศษ มีกระบวนการและขั้นตอนที่ชัดเจนในการแก้ไขปัญหา ความขัดแย้งที่เกิดขึ้น	(4,1,0) สอดคล้อง	3.23	0.94	ปานกลาง
20. จำนวนครั้งของการจัดกิจกรรมเพื่อให้เกิดความโปร่งใส และซื่อสัตย์สุจริตเพิ่มมากขึ้นในกรมสอบสวนคดีพิเศษ	(4,1,0) สอดคล้อง	3.06	0.94	ปานกลาง
ด้านบุคลากร				
21. ร้อยละความพึงพอใจของบุคลากรในภาพรวมของ การบริหารงานกรมสอบสวนคดีพิเศษ	(4,1,0) สอดคล้อง	4.04	0.81	มาก
22. ร้อยละของการพัฒนาองค์ความรู้ของบุคลากรที่ตรงกับ ความต้องการของบุคลากร	(4,1,0) สอดคล้อง	4.13	0.74	มาก
23. ร้อยละของบุคลากรที่ได้รับการพัฒนาองค์ความรู้/ สมรรถนะด้านสืบสวนสอบสวนตามเป้าหมายที่กำหนด	(4,1,0) สอดคล้อง	4.14	0.73	มาก
24. ร้อยละของบุคลากรมีการนำความรู้ที่ได้จากการ ฝึกอบรมไปใช้ในการพัฒนาการสืบสวนสอบสวน คดีพิเศษ	(4,1,0) สอดคล้อง	4.12	0.74	มาก

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยได้ตัวชี้วัดแสดงผลสัมฤทธิ์การปฏิบัติงานของกรมสอบสวนคดีพิเศษ ที่มีความเหมาะสมและได้รับฉันทามติ โดยมีตัวชี้วัดด้านระบบปฏิบัติการจำนวน 1 ตัว ได้แก่ ระดับความสำเร็จในการพัฒนามาตรฐานการสอบสวนคดีพิเศษ ตัวชี้วัดด้านการให้ความสำคัญกับผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย จำนวน 2 ตัว ได้แก่ ร้อยละของสาธารณชนที่มีความเชื่อมั่นต่อกรมสอบสวนคดีพิเศษ และระดับความเชื่อมั่นของผู้เสียหายที่มีต่อกระบวนการสืบสวนสอบสวนและคณะพนักงานสอบสวนคดีพิเศษ และตัวชี้วัดด้านการนำองค์กร จำนวน 1 ตัว ได้แก่ ร้อยละของสาธารณชนที่มีความเชื่อมั่นต่อกรมสอบสวนคดีพิเศษ สอดคล้องกับงานวิจัยของ Srimuangwattana and Sawanyathipat (2016) เรื่องการพัฒนามาตรฐานและตัวชี้วัดด้านการสอบสวนคดีพิเศษ ซึ่งได้ให้ข้อเสนอแนะในทางบริหารกล่าวคือ กรมสอบสวนคดีพิเศษควรจัดทำมาตรฐานการปฏิบัติงานด้านการสอบสวนคดีพิเศษเพื่อใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติงานให้มีความชัดเจน เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ และสนธิสัญญาที่สอดคล้องกับมาตรฐานองค์การสหประชาชาติว่าด้วยกระบวนการยุติธรรมทางอาญา ซึ่งจะทำให้สาธารณชนเกิดความเชื่อมั่น พัฒนาศักยภาพ คุณธรรมและจริยธรรมของบุคลากร พัฒนาเครื่องมือและเทคโนโลยีในการทำงานรวมทั้งพัฒนาความร่วมมือกับหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม และทุกภาคส่วนทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ Dandurand, Kittayarak, and Macphail (2015) ที่ศึกษาเกี่ยวกับตัวชี้วัดกระบวนการยุติธรรมของนิวซีแลนด์ โดยระบุว่าหนึ่งในห้าเป้าหมายการประเมิน คือ ความเชื่อมั่นและความเคารพ ในกระบวนการยุติธรรม และตัวชี้วัดกระบวนการยุติธรรมของบริติชโคลัมเบีย ที่ระบุว่าหนึ่งในสามเป้าหมายการประเมิน คือ ตรวจสอบความเชื่อมั่นของสังคมต่อกระบวนการยุติธรรมและประสิทธิภาพในระยะยาว และสอดคล้องกับตัวชี้วัดของตำรวจสหพันธรัฐออสเตรเลีย (Australian Federal Police: AFP) ที่มีการประเมินผลภายในองค์กรผ่านตัวชี้วัด เช่น ระดับของการได้รับความเชื่อมั่นจากสังคม ในผลงานการบังคับใช้กฎหมายและความมั่นคง

ผลการวิจัยยังนำมาสู่ตัวชี้วัดด้านผลลัพธ์การดำเนินการ จำนวน 2 ตัว ได้แก่ ระดับความสำเร็จในการพัฒนากลไก/เครื่องมือที่สนับสนุนการป้องกันการกระทำผิดที่มีลักษณะคดีพิเศษ ระดับความสำเร็จในการทำงานร่วมกัน หรือสนับสนุนซึ่งกันและกันระหว่างหน่วยภารกิจหลักและหน่วยสนับสนุนในการสืบสวนสอบสวนคดีพิเศษ ตัวชี้วัดด้านการประสานงาน/ร่วมงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จำนวน 2 ตัว ได้แก่ ความสำเร็จในการแลกเปลี่ยนข้อมูลกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการสืบสวนสอบสวนคดีพิเศษ และความสำเร็จในการประสานงาน/ร่วมงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและดำเนินการได้เสร็จสิ้นตามกำหนดเวลาที่กำหนดไว้ และตัวชี้วัดด้านบุคลากร จำนวน 4 ตัว ได้แก่ ร้อยละความพึงพอใจของบุคลากรในภาพรวมของการบริหารงานกรมสอบสวนคดีพิเศษ ร้อยละของการพัฒนาองค์ความรู้ของบุคลากรที่ตรงกับความต้องการของบุคลากร ร้อยละของบุคลากรที่ได้รับการพัฒนาองค์ความรู้/สมรรถนะด้านสืบสวนสอบสวนตามเป้าหมายที่กำหนด และร้อยละของบุคลากรมีการนำความรู้ที่ได้จากการฝึกอบรมไปใช้ในการพัฒนาการสืบสวนสอบสวนคดีพิเศษ โดยสอดคล้องกับ Calam (2017) ที่ระบุถึงความรู้ของบุคลากรที่จะต้องพัฒนาและปรับปรุงผสมผสานเทคโนโลยี โดยนำเทคโนโลยีมาให้ผู้ปฏิบัติงานใช้ในการเก็บรวบรวมพยานหลักฐาน และทำงานร่วมกับหน่วยงานอื่นๆ เพื่อให้เกิดผลลัพธ์ที่ดีที่สุดแก่ประชาชน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ Sanlee (2013) ที่ศึกษาเรื่องสมรรถนะตามตำแหน่งงานกับประสิทธิผลในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่คดีพิเศษและพนักงานสอบสวนคดีพิเศษ กรมสอบสวนคดีพิเศษ ที่ให้ข้อเสนอแนะว่ากรมสอบสวนคดีพิเศษควรนำเครื่องมือพิเศษ และอำนาจพิเศษตามกฎหมายมาใช้ในการปฏิบัติงาน

ผลการวิจัยยังระบุถึงตัวชี้วัดด้านการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาล จำนวน 4 ตัว ได้แก่ ร้อยละของประชาชน/ผู้รับบริการ/ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเห็นว่ากรมสอบสวนคดีพิเศษมีช่องทางที่สะดวกในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารของหน่วยงาน ร้อยละของประชาชนที่รับรู้ถึงการกำหนดรายละเอียดเรื่องที่ต้องเปิดเผยข้อมูลข่าวสารของกรมสอบสวนคดีพิเศษ ร้อยละของประชาชนที่มาใช้บริการเห็นว่า กรมสอบสวนคดีพิเศษ

มีการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้เพื่อลดขั้นตอนในการปฏิบัติงาน และร้อยละของผลการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่บรรลุผลตามเป้าหมายที่กำหนด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Calam (2017) ที่ระบุถึงการนำเทคโนโลยีมาให้ผู้ปฏิบัติงานใช้ตัดสินใจในเรื่องเกี่ยวกับการทำตามกฎหมาย เลือกใช้วิธีการทำงานที่ใช้ทรัพยากรน้อยลง มีวิธีการปฏิบัติงานที่ชัดเจน มีธรรมาภิบาลในการบังคับบัญชา และสอดคล้องกับงานวิจัยของ Dandurand, Kittayarak, and Macphail (2015) ที่ศึกษาตัวชี้วัดกระบวนการยุติธรรมของนิวซีแลนด์ ตัวชี้วัดในกระบวนการยุติธรรมขององค์การสหประชาชาติ ตัวชี้วัดหลักนิติธรรมขององค์การสหประชาชาติ และตัวชี้วัดของตำรวจสกอตแลนด์ และสอดคล้องกับตัวชี้วัดของตำรวจสหพันธรัฐออสเตรเลีย (Australian Federal Police: AFP) โดยแผนการดำเนินการในปี พ.ศ. 2558-2562 มีการประเมินผลภายในองค์กรผ่านตัวชี้วัด เช่น ระดับความพึงพอใจของผู้ใช้บริการ/ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

นอกจากนี้ ยังมีตัวชี้วัดด้านผลลัพธ์การดำเนินการจำนวน 1 ตัว ได้แก่ ระดับความสำเร็จในการสืบสวนสอบสวนคดีพิเศษ ซึ่งประเมินผลจากตัวชี้วัดย่อย คือ มูลค่าทรัพย์สินและผลประโยชน์ที่สามารถปกป้องเรียกคืนให้แก่รัฐ/ประชาชน/เอกชน ซึ่งสอดคล้องกับตัวชี้วัดของหน่วยสอบสวนพิเศษ (Special Investigating Unit, 2014) สาธารณรัฐแอฟริกาใต้ที่ได้กำหนดตัวชี้วัดด้วย เช่น ชีตความสามารถในการติดตามทรัพย์สินกลับคืนมา และจำนวนทรัพย์สินที่ติดตามได้กลับคืนมาแล้ว อีกทั้งยังสอดคล้องกับตัวชี้วัดของตำรวจสหพันธรัฐออสเตรเลีย (Australian Federal Police: AFP) แผนการดำเนินการในปี พ.ศ. 2558-2562 ที่มีการประเมินผลภายในองค์กรผ่านตัวชี้วัด เช่น การยึดอายัดทรัพย์สินเป้าหมาย เพิ่มมากขึ้น

กลุ่มตัวอย่างซึ่งมีความเกี่ยวข้องและมีส่วนได้ส่วนเสียกับการสืบสวนสอบสวนและการดำเนินงานของกรมสอบสวนคดีพิเศษ จำนวน 400 ตัวอย่าง เห็นว่าตัวชี้วัดที่ได้จากการวิจัยมีความเหมาะสมในระดับมาก และระดับปานกลาง ซึ่งจะสะท้อนให้เห็นถึงผลสัมฤทธิ์การดำเนินการที่มุ่งไปสู่เป้าหมายที่แท้จริงของกรมสอบสวนคดีพิเศษ โดยตัวชี้วัดที่กลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยในระดับปานกลางมีจำนวน 4 ตัวชี้วัด ได้แก่ ตัวชี้วัดมูลค่า

ทรัพย์สินและผลประโยชน์ที่สามารถปกป้องเรียกคืนให้แก่รัฐ/ประชาชน/เอกชน ตัวชี้วัดร้อยละของบุคลากรที่เห็นว่า กรมสอบสวนคดีพิเศษมีระบบการตรวจสอบภายในที่เข้มแข็งและมีประสิทธิภาพสูง ตัวชี้วัดจำนวนครั้งของการจัดกิจกรรมเพื่อให้เกิดความโปร่งใสและซื่อสัตย์สุจริตเพิ่มมากขึ้นในกรมสอบสวนคดีพิเศษ และตัวชี้วัดร้อยละของเจ้าหน้าที่ที่เห็นว่า กรมสอบสวนคดีพิเศษมีกระบวนการและขั้นตอนที่ชัดเจนในการแก้ไขปัญหาความขัดแย้งที่เกิดขึ้น ซึ่งกลุ่มตัวอย่างได้ให้ความคิดเห็นว่าการประสบความสำเร็จในการสืบสวนสอบสวนคดีพิเศษ ควรประเมินผลจากประโยชน์ที่ประชาชนจะได้รับหรือคุณภาพชีวิตที่ดีของประชาชนที่จะไม่ตกไปเป็นเหยื่อของอาชญากรรมคดีพิเศษ ควรประเมินผลความโปร่งใสและซื่อสัตย์สุจริตในเชิงคุณภาพมากกว่าเชิงปริมาณ และมีมาตรการลงโทษบุคลากรที่รับรู้ถึงความไม่โปร่งใสแล้วไม่รายงานให้ผู้บังคับบัญชาทราบ รวมทั้งการมีมาตรการให้รางวัลสำหรับผู้รายงานความไม่โปร่งใสและมาตรการปกป้องคนดีด้วยจะส่งผลให้ระบบการตรวจสอบภายในเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ สามารถช่วยลดการเกิดปัญหาความขัดแย้งภายในกรมสอบสวนคดีพิเศษได้ด้วย

ข้อเสนอแนะ

1. ตัวชี้วัดด้านการให้ความสำคัญกับผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และด้านการนำองค์กร เป็นตัวชี้วัดเดียวกัน คือ ร้อยละของสาธารณชนที่มีความเชื่อมั่นต่อกรมสอบสวนคดีพิเศษ ดังนั้น ในการปฏิบัติงานของกรมสอบสวนคดีพิเศษ ควรให้ความสำคัญกับผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเพิ่มมากขึ้น รวบรวมและรับฟังข้อเสนอแนะและความคิดเห็นของสาธารณชน ผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย แล้วนำมาปรับปรุงนโยบายการบริหารงานและพัฒนาบุคลากรและระบบการปฏิบัติงานให้มีความชัดเจนและได้มาตรฐานมากยิ่งขึ้น เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการก่อตั้งกรมสอบสวนคดีพิเศษ เพราะผลการปฏิบัติงานที่ปรากฏออกมาสู่สาธารณชนจะสะท้อนถึงผลการดำเนินการว่ามุ่งไปสู่เป้าหมายที่แท้จริงของกรมสอบสวนคดีพิเศษหรือไม่ เป็นไปด้วยความถูกต้องโปร่งใส เป็นธรรมมีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผล ทำให้สามารถปกป้องรักษาผลประโยชน์ของชาติ และอำนวยความสะดวกยุติธรรมให้แก่ประชาชนได้มากยิ่งขึ้น ส่งผลใน

ภาพรวมทำให้เกิดความสงบเรียบร้อยในสังคม เศรษฐกิจ และความมั่นคงของประเทศ

2. จากการทบทวนวรรณกรรมและศึกษาข้อมูล ตัวชี้วัดของหน่วยงานในต่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับการสืบสวนสอบสวนและกระบวนการยุติธรรม เช่น สำนักสอบสวนกลาง (FBI) ใช้ตัวชี้วัดจำนวนขององค์กรอาชญากรรม/อาชญากรที่ถูกปราบปราม ตำรวจสหพันธ์ออสเตรเลีย (AFP) ใช้ตัวชี้วัดระดับของการได้รับความเชื่อมั่นจากสังคมในผลงานการบังคับใช้กฎหมาย และความมั่นคง การยึดอายัดทรัพย์สิน และเป้าหมายเพิ่มมากขึ้น ผู้วิจัยเห็นว่า กรมสอบสวนคดีพิเศษควรพิจารณา นำตัวชี้วัดตามตัวอย่างที่ยกมานี้ไปใช้ในการประเมินผลการดำเนินงานด้วย เพราะผลการประเมินจะแสดงให้เห็นผลสัมฤทธิ์ในการปราบปรามองค์กรอาชญากรรม/อาชญากรในแต่ละช่วงของการประเมินผล รวมทั้งยังแสดงสมรรถนะในการดำเนินการปราบปราม ที่สามารถนำผลการประเมินมาวิเคราะห์เปรียบเทียบ สรุปผลและนำไปใช้ในการพัฒนาปรับปรุงให้ดียิ่งขึ้น นอกจากนี้ การประเมินผลยังแสดงให้เห็นว่า ผลกระทบของอาชญากรรมเพิ่มขึ้นหรือลดลง ซึ่งจะไปเชื่อมโยงกับสมรรถนะในการดำเนินการปราบปราม และเครื่องมือ เทคนิคและความเชี่ยวชาญเฉพาะทางในการปฏิบัติงาน

ข้อเสนอแนะในการทำการวิจัยครั้งต่อไป

1. การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณจากแบบสอบถาม วัดความคิดเห็นเกี่ยวกับตัวชี้วัดที่แสดงผลสัมฤทธิ์การปฏิบัติงานของกรมสอบสวนคดีพิเศษ เป็นข้อมูลที่เก็บจากกลุ่มตัวอย่างหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง จำนวน 11 คน กลุ่มสื่อมวลชน จำนวน 2 คน กลุ่มเครือข่ายภาคประชาชน จำนวน 338 คน และกลุ่มข้าราชการภายในกรมสอบสวนคดีพิเศษ จำนวน 49 คน ในการทำการวิจัยครั้งต่อไป ควรเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง และกลุ่มตัวอย่างที่เป็นสื่อมวลชนให้มีจำนวนมากยิ่งขึ้น ซึ่งอาจสะท้อนหรือทำให้ได้ความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมของตัวชี้วัดแต่ละตัวที่มีความใกล้เคียงหรือตรงกับความเห็นของกลุ่มตัวอย่างมากยิ่งขึ้น

2. จากผลการวิจัยมีตัวชี้วัดบางด้าน เช่น ตัวชี้วัดด้านระบบปฏิบัติการ มีเพียง 1 ตัวชี้วัด คือ ระดับความสำเร็จในการพัฒนามาตรฐานการสอบสวนคดีพิเศษ อาจทำให้การประเมินผลด้านระบบปฏิบัติการได้ผลไม่ครอบคลุม จึงควรมีการศึกษาเพิ่มเติมเพื่อให้ได้ข้อมูลที่เพิ่มมากขึ้น

3. การวิจัยนี้ใช้ประเด็นชี้แนะตัวชี้วัดในการพัฒนาตัวชี้วัด จำนวน 7 ประเด็น ซึ่งผู้วิจัยสังเคราะห์ได้จากการทบทวนวรรณกรรม ซึ่งอาจจะทำให้ได้ประเด็นชี้แนะตัวชี้วัดที่ยังไม่ครอบคลุมกับการปฏิบัติงานจริง ในการทำการวิจัยครั้งต่อไป อาจทำการสังเคราะห์ประเด็นชี้แนะตัวชี้วัดในการพัฒนาตัวชี้วัด โดยใช้วิธีการอื่นๆ เช่น การศึกษาภาคสนาม การสนทนากลุ่ม การวิพากษ์วิจารณ์ และการตัดสินใจของผู้เชี่ยวชาญ เป็นต้น

บรรณานุกรม

- Australian Federal Police. (2015). Corporate plan, 2015-2019. Retrieved April 10, 2012, from <https://www.afp.gov.au/sites/default/files/PDF/AFP-Corporate-Plan-2015-2019.pdf>
- Bamrunkit, P. (2012). *Kān mung phon samrit khōng ngān læ kānthamngān pen thīm* [Focusing on the achievement of work and team work]. Retrieved April 10, 2012, from <http://km.lpc.rmutl.ac.th/wp-content/uploads/2014/06/a2.pdf>.
- Best, J. W. (1970). *Research in education* (2nd ed.). Engle world Cliffs, NJ: Prentice-Hall.
- Buason, R. (2007). *Thitthāng læ 'ānā bōriwēn kānpramān* [Direction and area of evaluation]. Bangkok: Chulalongkorn University Printing House.
- Calam, M. (2017). Policing - a vision for 2025. Retrieved April 10, 2012, from <https://www.mckinsey.com/~media/McKinsey/Industries/Public%20Sector/Our%20Insights/Policing%20a%20vision%20for%202025/Policing-A-vision-for-2025.ashx>

- Dandurand, Y., Kittayarak, K., & MacPhail, A. (2015). Ustice indicators and criminal justice reform: A reference tool. Retrieved April 10, 2012, from <https://icclr.org/wp-content/uploads/2019/06/Justice-Indicators-and-Criminal-Justice-Reform-April-2015.pdf?x12984>
- Department of Special Investigation. (2018). Yutthasāt krom sōpsuān khadī phisēt raya yīsip pī (Phō.Sō. sōngphanhārōjhoksip - sōngphanhārōjīchetsipkāo) [20-Year department of special investigation strategy (B.C. 2017-2036)]. Retrieved October 31, 2018, from <https://www.dsi.go.th/Files/25610927/แผนยุทธศาสตร์ฉบับทบทวน.pdf>
- Flanders, L. (1989). Northern Ireland hit squad scandal. *Nation*, 249(14), 491-494.
- Glass, G. V., & Hopkins, K. D. (1984). *Statistical methods in education and psychology* (2nd Ed.). Englewood Cliffs, NJ: Prentice-Hall.
- Herman, V. R. (2017). An overview of the EFQM excellence model. Retrieved April 10, 2012, from https://www.bqf.org.uk/wp-content/uploads/2018/06/EFQM-Excellence-Model_abridged.pdf
- Kanchanawasi, S. (2007). Tuā chī wat samrap kāntittām pramāenphon kānsuksā: khwām māi wathuprasong læ khantōn kānchat tham [Indicators for monitoring and evaluation of education: Definition, objectives and procedures]. Retrieved July 4, 2016, from <http://www.km.thaicyberu.go.th/linkfile/pmqa/File/KM51/Tidtam/KPI.pdf>
- Office of the Public Sector Development Commission. (2015). *Kēn khunnaphāp kānbōrihān chatkān phāk rat radap phūnthān chabap thī 2* [Quality management manual for government level 2]. Bangkok: Vision Print and Media Limited.
- Poonpatchewin, C. (2010). Theknik kānwīchai ‘anākhōt bāp EDFR [Ethnographic Delphi Future Research EDFR]. In T. Sirisamphan (Bannathikan) (Ed.), *Theknik wikhroq nayobā* [Technique policy analysis (9th ed.) (pp.74-86)]. Bangkok: Chulalongkorn University Printing House.
- Rovinelli, R. J., & Hambleton, R. K. (1977). On the use of content specialists in the assessment of criterion-referenced test item validity. *Dutch Journal of Educational Research*, 2, 49-60.
- Royal Thai Government Gazette. (2017). Kot krasūng bāeng suān ratchakān krom sōpsuān khadī phisēt krasuāng yuttitham Phō.Sō. 2560 [Regulation division department of special investigation, the department of justice. prof. 2017]. Retrieved May 23, 2016, from <https://www.dsi.go.th /Files/Images/img 25601123151759-กฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการ กรมสอบสวนคดีพิเศษ%20กระทรวงยุติธรรม %20พ.ศ.2560.PDF>
- Sanlee, S. (2013). *Samatthana tam tamnāeng ngān kap prasitthiphon nai kān patibat ngān khōng chaonāthī khadī phisēt læ phanakngān sōpsuān khadī phisēt krom sōpsuān khadī phisēt* [The job competency and performance effectiveness of special case officer and special case inquiry official of department of special investigation] (Master's thesis, Krirk University).
- Special Investigating Unit. (2014). Annual performance information, 2014–2015. Retrieved May 23, 2016, from https://nationalgovernment.co.za/entity_annual/801/2015-special-investigating-unit-annual-report.pdf

- Srimuangwattana, J., & Sawanyathipat, S. (2016). *Kānphatthana mātrathān læ tuā chī wat dān kān sōpsuān khadī phisēt* [Developing the standard and indicators for special case investigative]. Bangkok: Department of Special Investigation, Ministry of Justice.
- The European Foundation for Quality Management. (2013). An overview of the EQFM excellence model. Retrieved November 26, 2016, from <https://www.efqm.org/index.php/efqm-model-2013/download-your-free-copy/>
- The Reform Commission. (2016). Sarup phonkān prachum khana ‘anukammāthikān patirūp kān phoēm prasitthiphāp nai kān ‘amnūai khwāmyuttitham phūa prachāchon [Summary of the reform commission, increasing the efficiency of providing justice for the people meeting]. Retrieved June 18, 2017, from <http://www.parliament.go.th>.
- The United States Department of Justice. (2014). Strategic plan fiscal years, 2014 - 2018. Retrieved June 6, 2016, from <https://www.justice.gov/about/strategic-plan-fiscal-years-2014-2018>
- Vanichbancha, K. (2014). *Kān wikhro samakān khroṅsāng (SEM) duāi AMOS* [Structural Equation Modeling analysis (SEM) with AMOS]. Bangkok: Samlada.
- World Justice Project. (2015). World justice project rule of law index 2015 report. Retrieved August 5, 2016, from <https://worldjusticeproject.org/our-work/publications/rule-law-index-reports/wjp-rule-law-index-2015-report>
- Yamane, T. (1973). *Statistics: An introductory analysis* (3rd ed.). New York: Harper and Row Publications.